

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejeman za avstro-ogrsko dežele za vse leta 25 K., za pol leta 3 K., za četr leta 6 K. 50 h., za en mesec 2 K. 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vse leta 24 K., za pol leta 13 K., za četr leta 6 K., za en mesec 2 K. Kdor hodi sam ponj, plača za vse leta 22 K., za pol leta 11 K., za četr leta 6 K. 50 h., za en mesec 1 K. 90 h. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Na naročne brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila se plačuje od peterostopne petit-vrste po 12 h če se oznani tiska enkrat, po 10 h, če se dvakrat in po 8 h, če se tiska trikrat ali večkrat. — Dopisi naj se izvole frankovati. — Kopiji se ne vračajo. — Uredništvo in upravljenje je v Knaflovi ulici št. 5, in sicer uredništvo v I. nadstr., upravljenje pa v pritličju. — Upravljenju naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari.

Uredništva telefon št. 34.

Posamezne številke po 10 h.

Upravljenju telefon št. 85.

V kritičnem času.

Na Dunaju, 11. jan.

Čim bolj se bliža novo zasedanje državnega zbora, toliko več prostora posvečajo časopisi vprašanju o volilni reformi, v toliko večji meri se bavi s to zadevo vse javno mnenje.

Opozavalec vsega tega vrvenja zapazi kmalu, da ima splošna in enaka volilna pravica prav malo resničnih prijateljev in da bi vse velike stranke najraje onemogočile vsako volilno preosnovno. Faktično vladajo danes v državi izobraženci, medtem ko bi splošna in enaka volilna pravica prinesla vladanje mas, in tega se marsikdo boji.

Čas za teoretično razpravljanje o tem problemu je že minil. Vlada je obljubila, da predloži najkasnejše do srede meseca februarja drž. zboru svoj načrt volilne reforme in zdaj se gre pravzaprav le za to, kako se razdele mandati.

V zadnjih 14 dneh so krožila po listih različna poročila o razdelitvi mandatov. Vse, kar so listi poročali, so več ali manj same kombinacije. Ta in oni je slučajno kaj ujel na uho in potem sestavil svoj načrt. Naučnost naivna je bila vest, ki je ravno te dni vzbudila velike pozornosti, da n. pr. dobe Slovenci v Trstu in mandat, Slovenci na Koroškem dva mandata itd. Mandati se ne bodo razdeljevali po narodnosti, marveč po okrajih, in je čisto nemogoče reči, ali bi Slovenci res dobili n. pr. na Koroškem dva mandata ali ne.

Zanesljivo je le to, da priznava vlada le teoretično splošno in enako volilno pravico. Faktično pa hoče uvesti splošno, toda neenako volilno pravico. Ministrski predsednik Gautsch je že v svojem govoru, v katerem je napovedal volilno reformo, izjavil, da se bo pri razdelitvi mandatov upoštevala davčna sila prebivalstva, kulturna stopnja, pomen naroda za državo, historična tradicija itd. S tem je hotel reči, da dobe pač vsi državljanji

volilno pravico, da bo vsakdo imel en glas, da pa bo Nemcem pripomogel do večjega števila poslancev, kar kor jim gre po številu. To lahko storiti pri določevanju volilnih okrajev. Lahko n. pr. zloži okraje tako, da bi imelo med Nemci vsakih 30.000 prebivalcev enega poslanca, med Slovani pa le vsakih 50.000 prebivalcev. Da bi to ne bila več enaka volilna pravica, da bi se s tem ustavil za Nemce nov privilegij, Slovanom pa bi se storila velika škoda, to leži na dlani.

Z nemške strani se dela z vsemi silami na to, da se izvede splošna in enaka volilna pravica tako, da Slovani ne bodo imeli večine v novi zbornici. Kaka enaka volilna pravica bi to bila, če bi 17 milijonov Slovanov ne imelo več poslancev, kakor 8½ milijona Nemcev, tega pač ni treba razlagati. A Nemci zahtevajo to povsem resno. Nemški poslanci iz Češke so imeli te dni na Dunaju shod, na katerem so sklenili, da preprečijo volilno reformo z vsemi silami, če bi po vladnem načrtu dobili Slovani večino v zbornici in so to po posebni deputacijski sporocili vladu.

Vprašanje je le, v koliki meri bo vlad poskusila ugrediti tej nemški zahteve. Da se morajo mandati razdeliti po številu prebivalcev, to stoji in če bi vlad proti temu preveč grešila, bi naletela predvsem na odpor Poljakov, pa tudi na odpor Čehov in izmed Jugoslovanov vsaj na odpor na Koroškem dva mandata ali ne.

Značilno je pri tem, kako se socijalni demokratje pehajo za zahteve Nemcev. Dr. Adler dokazuje z vsemi mogočimi argumenti, da se ne smejo mandati razdeliti tako, da bi vsak okraj imel enako število prebivalcev. Obširno dokazuje, da bodo imeli na primer slovenski mandati veliko več vrednosti, če jih bo — manj, kakor jih je zdaj. Celo federalistična načela mu služijo v dokaz, da volilna pravica ne sme biti enaka, marveč neenaka,

sploh, poganja se z vso silo in živodovsko zvitobesednostjo za zahtevo Nemcev in namero Gautscheve vlade. Tu se je zopet enkrat pokazalo, da socialistični demokratizem, kakor ga zastopajo Adler et compagnia bella, ni vreden piškavega oreha, ker pozabijo socialistični voditelji takoj na ves demokratizem, če se gre za korist in za gospodstvo Nemcev.

V nekih tednih bo v parlamentu že boj zaradi volilne reforme. Ključ, po katerem bo vlad razdelila mandate — ta bo odločilen v tem boju. Kritični čas se je že začel: vsak dan se oglašajo pri vladni zastopniki različnih strank in skušajo nanjo vplivati v svojem smislu.

V obče se sodi, da vladni načrt ne bo ugajal ne Slovanom niti Nemcem. Čuje se, da sestavi vlad nalač tak načrt, da se mu bo vse uprlo, češ, da ga bo potem najlaglje oktroirala. V vladnih krogih smatrajo vsa pogajanja s parlamentarci in tudi prihodnje debate v zbornici za komedijo, kateri bo sledil oktroj.

Ločitev šole od cerkve.

Linc, 11. januarja. V gornjeavstrijskem deželnem odboru je predlagal deželni odbornik dr. Jäger, naj se razsodba naučnega ministrstva, ki proglaša šolsko molitev za versko vajo, popolnoma prezre. Dokazoval je, da vedno vznemirjanje šole opravičuje zahtevo po ločitvi šole od cerkve. Deželni odbor je seveda predlog odklonil.

Krisa na Ogrskem.

Dunaj, 11. januarja. O opetovanjih avdijenc barona Fejervaryja pri cesarju se zatrjuje, da imajo namen, ustvariti tak položaj, da bi bilo mogoče koaliciji prevezeti vladu. Vprašanje je predvsem, kaj se zgodi, ako se ne doseže sporazumljenje do 1. marca, ko poteka doba odgoditve državnega zboru. Ker koalicija ne bo dovolila, da se drž. zbor znova odgori, nove volitve

pa bi vlad položaj le poslabšale, hoče vlad parlament razpustiti in vladati dalje časa brez njega. To pa skuša baron Fejervary preprečiti.

Budapešta, 11. januarja. Izvrševalni odbor koalicije ima jutri pod predsedstvom posl. Kossutha konferenco o političnem položaju. Izvolil se bo tudi podobor, ki bo imel zvezo z vsemi komitati zaradi narodne rezistence.

Srbsko-bolgarska carinska zveza.

Sofija, 11. januarja. Vladno glasilo „Novi Vek“ je prinesel izjavu, da ima carinska zveza le namen, zblizevati obe narodnosti na gospodarski podlagi. Bolgarija pri tem nikakor ne misli kršiti interesov Avstro-Ogrske. Naklonjenost Avstro-Ogrske za državni in kulturni razvoj mlade kneževine se je vedno primereno cenila. List izreka upanje, da bo skupščina odobrila carinsko zvezo, ker bi bila ta na veliko korist skupnim zadevam.

Francija o Macedoniji.

Pariz, 11. januarja. Danes se je v parlamentu razdelila rumena knjiga o Macedoniji. Knjiga obsegajo dobo od 26. marca 1903 do 23. dec. 1905 ter opisuje izvrševanje reform, kakor sta jih določili Avstro-Ogrska in Rusija v svojem programu v Mürzstegu. V knjigi se opetovano poudarja, da ima Francija trdno voljo, krepko podpirati akcijo Avstro-Ogrske in Rusije. Nadalje omogoča knjiga pregled, kako se je pobijal turški odpor proti finančni kontroli, kako je polaganoma vseh pet prizadetih velesil pritrdo zvišanju carine, kakor je to zahteval sultan, končno pa tudi z zadovoljstvom konštatuje, kako so velesile omehčale sultana, ker so prisile demonstrirat z brodovjem.

Dogodki v Macedoniji.

Sofija, 11. januarja. Delegati srbskih vstašev, med njimi izdajalec „Avtonomne Macedonije“ Ta-

šković in Gerdišković so prišli v Sofijo ter imeli posvetovanje z voditelji bolgarskih vstašev glede skupnega postopanja v Macedoniji.

Carigrad, 11. januarja. Finančno ministristvo razpisuje pri novoustanovljeni finančni komisiji za tri macedonske vilajete službe treh finančnih nadzornikov. Prostici morajo biti turški podaniki, zmožni turškega in francoskega jezika ter morajo dobro poznati turško finančno upravo. — Taka bo tedaj finančna kontrola evropskih velesil.

Turška vlada je pozvala ekumenički patriarhat, naj odpokliče svoje metropolite iz Macedonije, češ, da imajo zveze z grškimi vstaši.

Nemiri na Ruskem.

Položaj v Kavkazu.

Petrograd, 4. januarja. Namestnik iz Kavkaza je poslal zopet carju poročilo, da je njegov položaj nevzdržljiv. Povsod ga obdajajo izdajalci in vsaka beseda, ki jo izpregovori v svoji pisarni, je takoj znana revolucionarjem. Celo gubernatorji se vedejo sumljivo. Namestnik prosi, naj se mu pošljeta dva cela voja vojašča. Vse prometne zveze so v rokah vstašev.

Vstaja v Livlandiji in Kurlandiji.

Riga, 11. januarja. Vojaki postopajo z nemirnimi kmeti skrajno strogo. Agitatorje navadno postrele po kratkem zaslivanju. Vsled take strogosti je v obmorskih mestih že nastal mir, a hudo še vre v notranjih pokrajinalah, kjer primanjkuje vojašča. Vstaši so spravili v promet lastni denar s slikami svojih voditeljev. V Rigi so vstaši včeraj streljali iz treh hiš na mimočoči bataljon vojakov. Vojaki so hiše naskočili ter vse osebe povezali. Zaplenili so v hišah tudi mnogo orožja.

Rusko-Poljska.

Varšava, 11. januarja. V Sosnovicah je bil boj med rudarji in kozaki. Rudarji so zvabili kozake v zasedo ter tri ustrelili. Potem so se polastili rudnika ter si postavili lastno

LISTEK.

„Mučeniki“.

(Mučeniki. Slike iz naše protireformacije. Napisal A. Ašker.)

(Konec.)

Mogočen je vtisk pesmi, ki jih je posvetil Ašker izvirovalem protireformacije; vtisk je toliko mogočnejši, ker odseva iz teh pesmi globoko nравno ogorčenje nad početjem cerkvene in posvetne oblasti. Krepki verzi, poročajoči o temnogledega pobožnjaka Ferdinanda razglasu iz l. 1601., da je iztirati tekom šestih tednov in treh dni vse protestante, ki se ne spreobranejo, obsegajo suha dejstva, ali način, kako jih pesnik navaja, razdeva krotost Ferdinandovega ukaza.

Škofu Hrenu, kot enemu duševnih provzročiteljev in glavnemu izvrševalcu protireformacije na Slovenskem, je pesnik posvetil posebno pozornost. Hrenova neusmiljenost je vseskoč dobro in ostro karakterizirana in istotno njegov fanatizem, toda zdi se nam, da si Ašker sam ni na jasnem, kakega značaja, da je bil Hren. V

pesmi „Škofa Hrena jutrna molitev“ nam ga predstavlja kot strastnega fanatika, cigar srce ne pozna drugega hrepenjenja, kakor pokončati reformacijo, ali vendar kot poštenega človeka, dočim se nam kaže v pesmi „Škofa Hrena ēudo“, kot navaden farški slepar.

Hrenovo protireformacijsko delo je postavil Ašker v pravo luč v pesmi „Aleksandrijska knjižnica“. Vandalizem prvih kristjanov, ki so uničili svetovnoslavno knjižnico v Aleksandriji, ki je bila polna nenadomestljivih zakladov starih kultur, je Ašker pretrسلjivo predstavil. Ne da bi omenil Hrena, se vidi, da postavlja Hrenova divjanja proti kulturnim pridobitvam reformacije v isto vrsto z vandalizmom aleksandrijskega škofa Teofila. In ta pesnikova sodba je pravična; kar je Teofil storil vsemu človeštvu s tem, da je nepepelil aleksandrijsko knjižnico, to je storil skof Hren Slovencem s tem, da je uničil kulturno delo reformacije ter za 300 let ugonobil vsako narodno kulturno življenje med Slovenci.

Hrenov fanatizem je kaj dobro označen v pesmi „Hren v cerkvi sv. Lizabete“. Zgodovinska resnica je, da je Hren s podivljano tolpo vdrl v protestantsko cerkev v Ljubljani in se je polastil.

„Hrenova smrt“ je pesem, v kateri daje Ašker človeškemu četu pravčnosti zadoščenja za grozodejstva, ki jih je zakril škof Tomaž Hren. Fantastična je ta pesem, kakor kaka Jakopičeva vizija. Škof leži na smrtni posteli in tedaj se mu prikažejo trume tistih, ki jih je vse svoje življenje pregajal; prikažejo se mu predikanti, izgnani moški in ženske. Hren zagleda grmado. Še enkrat se vzbudi njegov fanatizem, kajti misli, da gore slovenske knjige. A že pristopijo širje luteranski predikantje in ga odneso na grmado, kjer se mu prikaže Trubar in mu vrže postilo v glavo.

Surovost, krutost in vandalizem protireformatorjev je označena tudi še v različnih drugih pesmisih, izmed katerih bodi posebno omenjena prelep pesem „Ana Znojilškova“.

Duha časa je karakteriziral Ašker v več pesmisih. Pokvarjenost takratne katoliške duhovščine kažejo pesmi „Francesco Barbaro“, „Škof Hren v Vinjem Dolu“ in „Legenda o Jurjevem kloštru“, ki slone na zgodovinsko doganjala dejstvih. Kake verske zmešnjave so vladale takrat vsled pro-

palosti katolicizma in njegove duhovščine, je znana stvar. Pojavljale so se različne sekete. Na Štajerskem so dobili nemški „Wiedertäuferi“ mnogo somišljenikov, na Kranjskem pa skačači, katerih misli in dela nam je Ašker predstavil v več pesmisih.

Vsak človek gleda — pač vedno le na svoje oči svet in kar se na njem godi. Kranjski in štajerski stanovi so bili dolgo časa reformaciji prav malo naklonjeni, edino ker so se bali, da provzroči nove kmetiske punte. Istina je, da je reformacija vzbudilo kmetsko ljudstvo in da je to ljudstvo v novih verskih naukah videlo pred vsem le to, ker je bilo v njih socialnega. V svrhu karakteriziranja časa in mišljenja ljudstva je Ašker tudi temu pojavi dal mesta v tej zbirki poezij.

Tudi precej zdravega in krepkega humorja je v „Mučenikih“. Shakespeare je imel navado, da je v svojih najbolj tragičnih delih vedno dal prostora tudi komikom in po tem nazoru se je morda ravnal tudi Ašker.

V „Mučenikih“ je več pesmi, kjer pride humor do veljave.

Humor Aškerčev je, kakor smo že rekli, krepak, časih nekoliko ne-

dolzen, a nikdar ne sentimental, ne trivijalen; satiri se je to pot Aškeri cisto ognil.

Venec poezij, ki nam ga je posvetil Ašker v „Mučenikih“, je prepletel s kitami, polnimi čara in vonja, kakor so „Legenda o pepelu“, „Ahavver ob grmadi“, „Legenda o starini knjig“ in „Jezuitov spremljevalec“, ki vplivajo, kakor nekaka tolažba kakor bi se izza črnih oblakov pojavila bela roka in pokazala — oljko vejico, obetačojo mir in boljše dni.

Sveti ogenj ljubezni do svobode in do slovenstva preveva vse „Mučenike“ — to je najznačilnejša poteza pesnikova, posebno v tem oziru je bil vedno buditelj in k

ravnateljstvo. — V Ostrovici so vdrli v neko tovarno širje pijani vojaki ter postrelili osem delavcev.

Vojški punti v Sibiriji.

Petrograd, 11. januarja. General Zakomdenski, ki je dobil analog, naj napravi zopet red ob sibirski železnici, je brzojavil vojnemu ministrstvu, da ne more priti čez Ural, ker so puntajoči vojaki zasedli vso železnico.

Demonstracije zaradi volilne pravice na Nemškem.

Berolin, 11. januarja. Vladni krogi so v hudih skrbih zaradi delavskih demonstracij, ki so napovedane na dan 21. t. m. za splošno volilno pravico. V Berolini se bo vršilo opoldne 80 shodov raznih delavskih organizacij. Strankino vodstvo je izdalо baje parolo, da gredo po zborovanju vsi udeleženci pred cesarsko palačo, kjer bo istega dne neka dvorska slavnost. Cela berolinska garnizija s topništvetom vred bo ta dan stala oborožena in pripravljena. Knez Bülow je izdal za policijo in vojašto ukaz, da mora pravilno rabiti orožje, ako bo primorana k temu, češ, da izkušnje uče, da pri takih prilikah mahanje s topimi sabljami in strešljanje preko glav množico še bolj razkači.

Dopisi.

Iz Slovenskih goric. Žalostno je pri nas, in če pojde tako naprej, pa je Slov. gor. v teku pol stoletja popolnoma v nemške roke. To se bo zgodilo. Razširjajoči se pogubni klerikalizem koplje našemu narodu grob. Na meji smo in boriti se nam je vsak dan huj s krtim sovragom, ki steza nenasite svoje kremlje po naši lasti. A duhovščina, ki bi v tem oziru v zvezi z učiteljstvom, narodnim uradništvom i. dr. lahko vse storila, rije proti, ruši to, kar drugi s trudem postavlja ter hujška in dela sovrašto med posameznimi osebami. Pred nekaj leti je bilo tu pri nas še popolnoma mirno. Vsi sloji so skupno delovali za narodno probuo — a danes je tega konec. Klerikalizem trapi, terrorizira mladino hujška jo proti našemu učiteljstvu, da tako nastane v posameznih krajev več nepotrebnih strank. To je po vseh Slov. goricah razširjen. Tako napeto pa ni menda nikjer kot pri nas pri Sv. Antonu. Tu, mesto da bi bili složni, delali na vse pretege ter vsaj deloma rešili ta prijazni grič, pa se cepimo v stranke. Imamo „Bralno društvo“, ki pa je tako unumno osnovano, da bolj ne more biti. Ko so hoteli pametni može ga preustrojiti, da bi v resnici odgovarjalo zahtevam, se je zatekel prejšnji kaplan Škamlec in pozneje Lassbacher in izpodkopalata statem možem tla — sedaj pa vodi Lassbacher vse sam in po svoje. Gotovo naleti tako društvo na odpor in ker se v resnici pametni s tem počenjanjem ne strinjajo, ustanovil je kaplan „socijalni kurz“, ki kraljuje v bivši mrtvani. Namen tega kurza je: poneumnjevati in hujskati mladež proti učiteljstvu, vladu, liberalnim poslancem in drugim, kaplanu neljubim osebam. Pri svojih večernih predavanjih usiljuje kaplan Šlopoher fantom tuje, njim popolnoma nerazumne besede. Slučajno so nam priše na uho njegove modre besede enega zadnjih predavanj: Pravil je približno tako: „Namen našega kurza je, bojevati se neustrašno proti propalem liberalizmu, ki se tako vsljuje. Sedaj je že vse liberalno: vlada? poslanci? (Šusteršč) uradniki in to so magnati, kapitalisti. Minister ima na leto 4 tisoč, če služuje le tri dni, poslanci zaslužijo desetake na dan, pa še proti nam delajo, generali imajo stotake mesečno — kaj pa ti hlapci, kmet, kdo da tebi denar, krvavo si ga moraš zaslužiti — — — oni se maste in rožljajo s cekini, ti pa stradaš. Nadalje je pravil nekaj o individualizmu, socijalizmu, socijalni demokraciji. Nad vse mere bedasto — — — kaj si pa predstavljajo ti mladenci pod tem imeni? Nič, nasmehijo se le tedaj, ko zakiheta kaplan, pa še takrat ne vedno, ker ne vedo zakaj. Ko jim je pravil o liberalnih magnati, je pa popolnoma pozabil na duhovnike. — Zakaj pa nisi povedal Lassbacher, koliko ti zaslužijo, koliko znaša n. pr. avstrijski cerkveni fond 813 milijonov. je lepo število, a ti si ga previdno zamolčal. Že veš zakaj?! Pri drugem predavanju le pusti — onega človeka, ki je liberalec pa socialni demokrat — saj to nima nič s socialnim kurzom opravka — (a pardon — to je hujškanje — namen kurza). Tako je vsak večer — gonja proti naprednjakom. Razvrito je po vsem svetu stanje

središča Slovenskih goric — Sv. Antona. Širi se „ptujska krota“, Nemci grabijo naša posestva — a duhovščina nima nobene trezne misli, noče in noče delati v korist, le v gotovo propastiči naše ljudstvo, ki ji slepo sledi. Kdo pa je kriv, da ima ptujski „Štajerc“ skoraj v vsaki številki kot dopis, kdo privede ljudi do tega —, nikdo drugi kot naš kaplan, ki uganja s svojo dekliško in mladeničko zvezoto take budalosti. Take zvezote so cerkvena stvar. Narodnost in cerkev pa morata biti ločena. Li ni dovolj, če duhovnik pridiguje ljudstvu v cerkvi in je vodi — kaj treba teh „Marijinih družb“ itd. V cerkvi delajo po svoji dolžnosti, zunaj pa dodate poštenjaki — in pomagajte tam, kjer je sila. Gotovo je tedaj, da propademo v kratkem popolnoma, a krivi boste tega edinole — vi duhovniki — ker trapite ljudi in jih ne pustite do izobrazbe. Živite tako kot drugi, imejte toliko, kar vam je treba, ne grabite v svoje nikdar polne malhe in ne bo se vam treba batiti — pametnega ljudstva. Vedno vam pa tudi ne bo evela sreča. Mladina se bo navečala tega klobasanja in pripadla bo — k nemšurski stranki —. To bo konec in mi bomo izgubljeni. Res je, da se čitajo prav v zadnjem času vesti, kako zmagujejo pri občinskih volitvah našnjaki, a to so le vzduhljaji, zadnji še krepki vzduhljaji — za temi pa pride — pogin. Kakor številka, ki primanjkuje goriva, še v zadnjih hipih mogočno vzplamti, potem ugasne, tako bo tudi z nami. Država, ki gre nemškutarjem vsepovsod krepko na roko in ki je vrhu tega popolnoma klerikalna, (a ne liberalna, kot trdi naš Lošpacher) bo poseglia vmes in izginili bomo tako gladko. Razkosanom se nam ni mogočo bojevati. Ako pa vam, g. kaplan, ne zaleže nobena pametna beseda — nič — ako nočete poslušati glasa — sloge —, tedaj je pa boljše, da že danes poberemo svoja kopita in gremo. Polagamo vam tedaj danes mirnem potom na srce: Pustite se osebnosti, ne napadajte v svojih večernih kurzih naprednih našnjakov, pustite jih, in oni puste vas. Zvezte vas ne prosimo nobene, ker s takimi ljudmi sploh mogoča ni, a prosimo vas pa — v imenu naroda, ne delajte proti. Ako imate kaj vesti v svojem blagoslovjenem telesu, vam mora ta noč in dan klicati, kako pogubno in krivično je vaše početje...

X. + Y.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 12. januarja.

Anarhija na Jesenicah. „Slovenec“ pričuje strahopetni telegram iz Jesenice, v katerem se trdi, da je Tavčar ondotne klerikalne razgrajač naznani sodišče radi hudodelstva po § 76. kaz. zak. Iz te brzjavke diha strah jeseniških farjev, ki zapeljujejo ubogo ljudstvo k zločinom, če pa poseže sodišče vmes, se ti farji kakor rezani zajci pod mizo skrijejo. Tako bode tudi na Jesenicah! Resnici na ljubo pa budi povedano, da je bil „Slovenec“ sam, ki je prvi izdal celo zadevo sodiščem. Dne 8. januarja 1906 smo čitali v „Slovencu“: „Ljudski parlament je v petek, 5. t. m. **zboroval** v občinski zbornici. **Sklicana** je sicer bila **seja** občinskega odbora, toda ne **liberalni občinski odbor**, ampak množica 400 volilcev, pravi ljudski parlament je bil **gospod** v zbornici **ta** dan. Pred otvoritvijo (?) seje izjavi župan Klinar, da izroči predsedstvo seje prvemu svetovalcu Trevnu. Volilci, zbrani na galeriji, **zahtevajo**, da župan vodi sejo. Župan odgovor: Oddal sem predsedstvo seje, da se mi ne bo mogo zopet očitati nerodnosti, da ne znam voditi sej. Ker je nepostavno po § 45. obč. reda, da bi kdo drugi nego župan vodil seje, ako župan ni zadržan, **zahtevali** so zbrani volilci, naj župan odloži županstvo, ker tako bi postalo imenovanje častnih občanov isti dan nemogoče. Župan, ki je bil že sit vedne vojne in pritiska od liberalcev, in ker ni odobraval njih početja, izjavi, da odstopi. Trevn hoče nato otvoriti sejo, **toda volilci ne dovolijo**. Začne se hrup, **ki ne pusti nikomur govoriti**. Izmed volilcev se **oglašajo** govorniki, ki **obsojajo** delovanje liberalnih odbornikov. Odborniki so sedeli kot obtoženci na zatožni klopi, samo Schrey si je upal zagovarjati imenovanje liberalnih častnih občanov, **toda kmalu so mu volilci vzeli besedo** in mu niso pustili dalje govoriti. Liberalni odborniki so **moralni** zapustili zbornico, ne da bi bila seja otvorjena.“ Tako je poročal „Slovenec“ z Jesenic dne 8. januarja.

In ker so njegova poročila vsekdar resnična, je to poročilo brezdvobeno resnično. To pa, kar je pisanega v tem poročilu, obsega vse znake hudo-delstva po § 76. kaz. zak., ki slove: Wenn jemand für sich allein, oder in Verbindung mit anderen eine öffentliche Behörde in ihrem **Zusammentritte**, Bestände, oder in ihrer Wirk-samkeit gewaltthätig stört oder hindert id. Državni pravnik bi moral slep, gluhi in hrom biti, če bi prezrl „Slovenčeve“ poročilo. Mi ne živimo na Rusku, mi živimo pod postavo, in zategadelj zahtevamo, da se zakonu da veljava tudi na Jesenicah. Stvari ne bomo iz oči puščali, če treba, bodoemo o nji tudi v parlamentu govorili. Stroge preiskave zahtevamo in pravične preiskave, pri kateri bi se najprej morali zapreti jeseniški farji, ki se bodo sedaj trudili za krivim pričevanje. Preiskava „po domače“ tako ala Bulovec nam kratkomalo ne bo zadoščala! To si naj gospodje, ki imajo o tem kaj govoriti, dobro zapomnijo! Pričakujemo vsaj tiste energije, katero dejelno sodišče ravno v teh dneh razvija nasproti sorškim kmetom. **Zdvojno mero se merilo ne bude!** Za to jamčimo mi!

Tožiti se ne upajo. Karel Seliškar je bil dogolet eden prvih zaupnikov klerikalne stranke. Kot revizor klerikalne organizacije pozna vse tajnosti teh okajenih poštenjakov, ki so ustvarili to organizacijo, da ž njo kmeta molzejo, sebi pa polnijo žepe. Zdaj, ko je Seliškar razkril nekaj teh tajnosti, sedaj, ko je s polnim imenom nastopil, češ, tu sem, pa tožite, če si upate, tožite, če je le ena moja beseda neresnična, sedaj so klerikalci zlezli pod klop in izjavljajo v „Slovencu“, da ne bodo tožili. Tako se delajo, kakor bi se jim ne zdelo vredno tožiti Seliškarja. Za enega prvih zavnikov, za revizorja cele organizacije jim je bil Seliškar dober. Zdaj naenkrat je postal preneznaten, ko se je treba postaviti pred sodišče in proti Seliškarju nastopiti z dokazi. Naj je Seliškar tak ali tak, o tem nimajo klerikalci nič več govoriti, ker je dolgo let zavzemal v njihovi organizaciji velevažno in ugledno mesto, klerikalci imajo samo še eno dolžnost, dokazati pred sodiščem, da Seliškar ni govoril resnice. Obdolžitve, ki jih je izrekel Seliškar, so take, da jim od strani napadencev mora nemudoma slediti tožba, kajti take obdolžitve se ne zavračajo s cenem preizrajenjem, na take obdolžitve je samo en odgovor: tožba.

Tolovajstvo na Jesenicah. Včerajšnji „Slovenec“ je razjasnil našilstvo jeseniških klerikalcev po svoje. Sodnja bo pa razsodila po svoje, ker za njo so merodajne le izpovedbe prič, ne pa „Slovenčeve“ čenčarije“. Dopisnika dotičnega članka pa pozivljamo, da nam tudi razloži nasilstva z dne 10. decembra 1905. Ali tudi takrat ni bil napaden občinski odbor dejansko med zborovanjem. Sicer je pa vsako pričkanje bremiseln, počakajmo obravnavo. Kar se pa tiče poziva dopisnika na vladu, da naj razpusti občinski odbor, ker klerikalci ni všeč in ker so klerikalci našli postopali proti njemu, je pa to največja neumnost in pa otročarija. To bi bila lepa, če bi začela vladarzpuščati odbore, ker se odbornike nasiluje. Potem pa drugega ni treba, kakor oklofutati vse občinske zastope na Kranjskem in institucije občinskih zastopov ni več.

Imenovanje. Absolvent geodetičnega kurza gosp. Adolf Götzl je imenovan elevom pri evidenci zemljiško davčnega katastra na Kranjskem.

Imenovanje v gozdarski službi. Gozdarski praktikant v Postojni, g. Hugon Schiebel je imenovan gozdarskim inspekcijskim komisarjem II. razreda.

Železniška vest. Uradniški aspirant g. Ivan Zorec je imenovan definitivnim asistentom pri ravnateljstvu c. kr. drž. železnic v Trstu.

Solske vesti. Ker se je pravizorična učiteljica v Grahovem gd. Marija Šusteršč prostovoljno odrekla svojemu mestu, je imenovana

mesto nje absolvirana učiteljska kandidatinja gdč. Justina Grilc.

Slovensko gledališče. Po presledku dveh let se je snoči na slovenskem odru zopet igrala drama „Vstajenje“, ki jo je po romanu grofa Leva Tolstega spisal Francoz H. Bataille. Tolstega roman „Vstajenje“ je pred leti, ko je izšel, vzbudil v literarnem svetu splošno senzacijo in bil preveden v najkrajšem času skoro na vse evropske jezike. Tolstoj je v svojem romanu z umetniško dovršenostjo in z rafinirano rutino naslikal živiljensko dramo nesrečnega, propalega dekleta, ki se je po krivdi svojega ljubimca pogrenila v blato, a ki se po zaslugi istega zopet osvobodi iz mlakuže propalosti. Te jedro je pisatelj obdal s pristnim ruskim koloritom in deluječe osebe označil tako spretno, da se nam zdi, kakor da bi dihalo živiljenje, in da zremo v njih izraz pristno ruske narodne duše. Sujet romanov je splošno človeški, a način, kako ga je Tolstoj obdelal, kako je označil, karakteriziral osebe, kakšna čuvsta jim je vflil v srce in kakšne besede jim je položil v usta, je pristno ruski. A baš z bogatim koloritem in deluječe osebe označil tako spretno, da se nam zdi, kakor da bi dihalo živiljenje, in da zremo v njih izraz pristno ruske narodne duše. Sujet romanov je splošno človeški, a način, kako ga je Tolstoj obdelal, kako je označil, karakteriziral osebe, kakšna čuvsta jim je vflil v srce in kakšne besede jim je položil v usta, je pristno ruski. A baš z bogatim koloritem in deluječe osebe označil tako spretno, da se nam zdi, kakor da bi dihalo živiljenje, in da zremo v njih izraz pristno ruske narodne duše. Sujet romanov je splošno človeški, a način, kako ga je Tolstoj obdelal, kako je označil, karakteriziral osebe, kakšna čuvsta jim je vflil v srce in kakšne besede jim je položil v usta, je pristno ruski. A baš z bogatim koloritem in deluječe osebe označil tako spretno, da se nam zdi, kakor da bi dihalo živiljenje, in da zremo v njih izraz pristno ruske narodne duše. Sujet romanov je splošno človeški, a način, kako ga je Tolstoj obdelal, kako je označil, karakteriziral osebe, kakšna čuvsta jim je vflil v srce in kakšne besede jim je položil v usta, je pristno ruski. A baš z bogatim koloritem in deluječe osebe označil tako spretno, da se nam zdi, kakor da bi dihalo živiljenje, in da zremo v njih izraz pristno ruske narodne duše. Sujet romanov je splošno človeški, a način, kako ga je Tolstoj obdelal, kako je označil, karakteriziral osebe, kakšna čuvsta jim je vflil v srce in kakšne besede jim je položil v usta, je pristno ruski. A baš z bogatim koloritem in deluječe osebe označil tako spretno, da se nam zdi, kakor da bi dihalo živiljenje, in da zremo v njih izraz pristno ruske narodne duše. Sujet romanov je splošno človeški, a način, kako ga je Tolstoj obdelal, kako je označil, karakteriziral osebe, kakšna čuvsta jim je vflil v srce in kakšne besede jim je položil v usta, je pristno ruski. A baš z bogatim koloritem in deluječe osebe označil tako spretno, da se nam zdi, kakor da bi dihalo živiljenje, in da zremo v njih izraz pristno ruske narodne duše. Sujet romanov je splošno človeški, a način, kako ga je Tolstoj obdelal, kako je označil, karakteriziral osebe, kakšna čuvsta jim je vflil v srce in kakšne besede jim je položil v usta, je pristno ruski. A baš z bogatim koloritem in deluječe osebe označil tako spretno, da se nam zdi, kakor da bi dihalo živiljenje, in da zremo v njih izraz pristno ruske narodne duše. Sujet romanov je splošno človeški, a način, kako ga je Tolstoj obdelal, kako je označil, karakteriziral osebe, kakšna čuvsta jim je vflil v srce in kakšne besede jim je položil v usta, je pristno ruski. A baš z bogatim koloritem in deluječe osebe označil tako spretno, da se nam zdi, kakor da bi dihalo živiljenje, in da zremo v njih izraz pristno ruske narodne duše. Sujet romanov je splošno človeški, a način, kako ga je Tolstoj obdelal, kako je označil, karakteriziral osebe, kakšna čuvsta jim je vflil v srce in kakšne besede jim je položil v usta, je pristno ruski. A baš z bogatim koloritem in deluječe osebe označil tako spretno, da se nam zdi, kakor da bi dihalo živiljenje, in da zremo v njih izraz pristno ruske narodne duše. Sujet romanov je splošno človeški, a način, kako ga je Tolstoj obdelal, kako je označil, karakteriziral osebe, kakšna čuvsta jim je vflil v srce in kakšne besede jim je položil v usta, je pristno ruski. A baš z bogatim koloritem in deluječe osebe označil tako spretno, da se nam zdi, kakor da bi dihalo živiljenje, in da zremo v njih izraz pristno ruske narodne duše. Sujet romanov je splošno človeški, a način, kako ga je Tolstoj obdelal, kako je označil, karakteriziral osebe, kakšna čuvsta jim je vflil v srce in kakšne besede jim je položil v usta, je pristno ruski. A baš z bogatim koloritem in deluječe osebe označil tako spretno, da se nam zdi, kakor da bi dihalo živiljenje, in da zremo v njih izraz pristno ruske narodne duše. Sujet romanov je splošno človeški, a način, kako ga je Tolstoj obdelal, kako je označil, karakteriziral osebe, kakšna čuvsta jim je vflil v srce in kakšne besede jim je položil v usta, je pristno ruski. A baš z bogatim koloritem in deluječe osebe označil tako spretno, da se nam zdi, kakor da bi dihalo živiljenje, in da zremo v njih izraz pristno ruske narodne duše. Sujet romanov je splošno človeški, a način, kako ga je Tolstoj obdelal, kako je označil, karakteriziral osebe, kakšna čuvsta jim je vflil v srce in kakšne besede jim je položil v usta, je pristno ruski. A baš z bogatim koloritem in deluječe osebe označil tako spretno, da se nam zdi, kakor da bi dihalo živiljenje, in da zremo v njih izraz pristno ruske narodne duše. Sujet romanov je splošno človeški, a način, kako ga je Tolstoj obdelal, kako je označil, karakteriziral osebe, kakšna čuvsta jim je vflil v srce in kakšne besede jim je polo

Borzna poročila.

Ljubljanska

„Kreditna banka v Ljubljani“.

Uradni kurzi dun. borze 11. januarja 1906.

Naložbeni papirji.

4% majskra renta

4% srebrna renta

4% avstr. kronska renta

4% zlata

4% ogrska kronska renta

4% zlata

4% posojilo dež. Kranjske

4% posojilo mesta Spiljet

4% Zadar

4% bos.-herc. železniško

posojilo 1902

4% češka dež. banka k. o.

4% " ž. o.

4% zast. pisma gal. dež.

hipotečne banke

4% pešt. kom. k. o. z 10% pr.

4% zast. pisma Innerst. hranilnice

4% zast. pisma ogr. centr. dež. hranilnice

4% z. pis. ogr. hip. ban. obli. ogr. lokalnih železnic d. dr.

4% prior. lok. želez. Trst

Poreč

4% prior. dolenskih žel.

3% prior. juž. žel. kup. 1/4

4% avstr. pos. za žel. p. o.

Srečke

Srečke od I. 1860/1

od I. 1864

titske

zem. kred. I. emisije

" II. "

ogrskie hip. banke

srbske & ūrs. 100—

turške

Basilika srečke

Kreditne "

Inomoske "

Krakovske "

Ljubljanske "

Avstr. rdeč. križa "

Ogr. "

Rudolfove "

Sačburške "

Dunajske kom. "

Doblice

Južne železnice

Državne železnice

Avstr.-ogrskie bančne deln.

Avstr. kreditne banke

Ogrske "

Zivnostienske "

Premogokop v Mostu (Brux)

Alpinske montane

Praške žel. ind. dr.

Rima-Murányi

Trbojevski prem. družbe

Avstr. orodne tovr. družbe

Ceške sladkorne družbe

Vatute

C. kr. cekin

20 franki

20 marke

Sovereigns

Marke

Laški bankovci

Rublji

Dolarji

Efektiv

Neizpremenjeno, brez kupčje.

Žitne cene v Budimpešti.

Dne 12. januarja 1906.

Termin

Pšenica za april za 100 kg K 17.20

Rž " oktober 100 " 16.82

Koruza " april 100 " 14.08

Koruza " maj 100 " 13.64

Oves " april 100 " 14.46

Število nad morjem 306.2. Srednji zračni tlak 736.0 mm.

Visina nad morjem 306.2. Srednji zračni tlak 736.0 mm.

Čas Stanje Vetrovi Nebo

opazovanja barometra v mm temperatura v °C. brezvret. sk. oblak.

11. 9. zv. 742.7 1.2 sl. svzvod del. jasno

12. 7. zj. 744.6 0.7 sl. jzahod pol. oblak.

2. pop. 744.7 2.2 brezvret. sk. oblak.

Srednja včerajšnja temperatura: -1.9°,

normalne: -2.7°. — Padavina v mm 0.0.

Kupim poceni več rabljenih moških in ženskih 152-1

koles.

Pismene ponudbe sprejema Karel Čamernik, Dunajska cesta št. 9.

Mirna stranka išče za majev termin

malo stanovanje

obstoječe iz ene ali dveh malih sob in kuhinje. — Ponudbe na uprav. „Slov. Naroda“ pod „Mirna stranka“. 134-2

Kje — pove upravnštvo „Slov. Naroda“.

155-1

Št. 0655 153-1

Razglas.

Pri mestnem magistratu ljubljanskem se sprejme v službo paznik za

gozdne in druge nasade na gradu

z letno plačjo 600 kron in s prostim stanovanjem na gradu.

Prošnje je vlagati do 15. t. m.

v vložnem zapisniku mest. magistrata.

Mest. magistrat ljubljanski

dne 10. januarja 1906.

V najem se daje trgovinski prostori

s stanovanjem, ki leže na tako prometnem mestu na Zagrebški cesti v Karlovcu na Baniji. Primeren položaj za trgovino z mešanim blagom in z železino ter z žitom. 129-2 Interesenti naj se blagovolijo obrniti na gospoda Josipa Katića v Karlovcu, Hrvatsko.

10.000 parov čevljev!

4 pari čevljev samo 5 K.

Vsled ugodega ogromnega nakupa se odda za to nizko ceno: par moških in par ženskih čevljev, drugih ali rjavih na trakov z močno zbitimi podprtji, najnovije oblike, dalje pa moških in par ženskih modnih čevljev, elegantnih in lahkih.

Vsi 4 pari samo 5 K.

Za naročitev zadostuje dolgot.

164 Razpolaganje po povzetju.

Izvoz čevljev KOHANE, Krakov št. 31.

Neugajajoče rad zamenjam.

Izjava.

Ivan Zajc, gostilničar v Šoteski, vladljivo naznanja častitim gg. gostom, da zaradi neugodnih razmer z 12. prosincem začasno preneha Izvrševati gostilnični obrt.

156-1

Učiteljica se išče.

Za našo tovarniško šolo v Zavidovici iščemo spretno učiteljico, ki je zmožna poleg hrvaščine tudi nemščine v govoru in pisavi. — Prijeto trajno mesto, eventualno s pravico do pokojnine. — Ponudbe s prepisi izpričeval na Posansko gozdarsko industrijo Eissler & Ortlieb na Dunaju, I., Reichsratstrasse 19.

Ces. kr. avstrijske

Iščem spretnega 149 1 pomočnika

ki bi bil zmožen prevzeti vodstvo v prodajalnici in delavnici srebrarja. Moral bi biti posebno spreten v izdelovanju cerkvenih priprav in v ciseliranju.

Več pove uprav. „Slov. Naroda“.

Slama

za stelo, fiča, 4 krome za 100 kg se prodaja v balab na skladislu na Martinovi cesti št. 10; ondi se prodaja ceno tudi dobro.

seno za konje

istotako v balab. 147-1

Učiteljica se išče.

Za našo tovarniško šolo v Zavidovici iščemo spretno učiteljico, ki je zmožna poleg hrvaščine tudi nemščine v govoru in pisavi. — Prijeto trajno mesto, eventualno s pravico do pokojnine. — Ponudbe s prepisi izpričeval na Posansko gozdarsko industrijo Eissler & Ortlieb na Dunaju, I., Reichsratstrasse 19.

Ces. kr. avstrijske

državne železnice

C. kr. ravateljstvo drž. železnice v Beljaku.

Izvod iz voznega reda.

Vložen od dne 1. oktobra 1906. leta.

ODHOD IZ LJUBLJANE žel. kol PROGA NA TRBIŽ. Ob 12. ur 24 m ponoči osrednji del v Trbiž, Beljak, Celovec, Mali Glödnitz, Franzensfeste, Inomost, Morakovo Ljubno, Žel. Selzthal v Aussee, Solnograd, Žel. Klein-Bailein v Steyr, v Lince na Dunaj via Amstetten — Ob 7. ur 5 m zjutraj osrednji del v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Muran, Maunterdorf, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj, Žel. Selzthal v Solnograd, Inomost, Žel. Klein-Reifing v Steyer, v Lince, Budejvice, Plzen, Marijane vare, Hebr, Francovce vare, Prago, Lipsko, Žel. Amstetten na Dunaj. — Ob 11. ur 44 m dopoldne osrednji del v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Mali Glödnitz, Žel. Selzthal, Solnograd, Bad Gastein, Žel. Amstetten na Dunaj, Žel. Klein-Reifing v Steyer, v Lince, Budejvice, Plzen, Marijane vare, Hebr, Francovce vare, Prago, Lipsko — PROGA V NOVO MESTO IN KOČEVJE. Osrednji vinkti. Ob 7. ur 17 m zjutraj osrednji del v Novo mesto, Straže, Toplice, Kočevje, ob 1. ur 5 m pop. istonaki. — Ob 4. ur 23 m zjutraj osrednji del v Novo mesto, Straže, Toplice, Kočevje, ob 8. ur 35 m zvèder istonaki. — ODHOD IZ LJUBLJANO žel. kol. V KAMNIK. Žel. Šemani vinkti: Ob 7. ur 22 m zjutraj, ob 2. ur 5 m popoldne, ob 7. ur 19 m zvèder. — Ob 10. ur 45 m ponoči samo ob nedeljah in praznikih in le v oktobru. — PROGA IZ LJUBLJANO žel. kol. V KAMNIK. Žel. Šemani vinkti: Ob 7. ur 22 m zjutraj, ob 2. ur 5 m popoldne, ob 7. ur 19 m zvèder. — Ob 10. ur 45 m ponoči samo ob nedeljah in praznikih in le v oktobru. — Srednjevropski čas je na 2 časa pred krajevnimi časom v Ljubljani.

Občni zbor

Oprema za nevesto

je v specialni trgovini 169

Antona Šarca